

קונטרס

# ט"ו בשבט

דרושים נפלאים, רמזים יקרים שיכולים ללמוד  
מהאילנות, שיוכל להחזיק מעמד בכל מה שעובר  
עליו, ולא יפול בדעתו כלל, רק מכל דבר יזכה לחזור  
אליו יתברך, ויחיה חיים חדשים בכל פעם.

בנוי ומיוסד על פי דברי רבינו הקדוש והנורא,  
אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עילאה, אדונינו, מורינו  
ורבינו רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו  
ועל-פי דברי תלמידו, מורינו הגאון הקדוש, אור  
נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו  
ומשולב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי  
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזוהר  
הקדוש.

## א.

בני ובנותיי היקרים! עליכם לדעת, כי האדם נדמה לעץ השדה, כמו שכתוב (דברים כ, יט): "כי האדם עץ השדה" וגו', וכמו שכל אילן ואילן צומח מעצמו וכל אילן ואילן מקבל יניקתו וחיותו משורשו, ואינו יונק ומקבל חיות מאילן אחר, כי כך הטביע הקדוש-ברוך-הוא טבע של כל אילן ואילן שהוא יונק ומקבל חיותו מעצמו, היינו שאינו צריך לאילן אחר, כמו-כן אתם צריכים להרגיל את עצמכם לידע אשר כל אדם הוא עולם בפני עצמו, וכל אחד ואחד מקבל את חיותו ממנו יתברך בפרטי פרטיות, ועל-כן אסור להתבלבל אחד מחברו ואחד מזולתו וכל הבעיות שיש לאדם בזה העולם הן רק כשהוא מבלבל את עצמו מאחרים, הן כשמסתכל ומביט בהצלחת אחרים ובכישלון עצמו, שאז נשבר לגמרי, ונדמה לו כאילו הוא לא יוצלח לשום דבר, והן כשמסתכל בכישלונות אחרים ובהצלחת עצמו, שאז הוא מתגאה על כל הבריות, עד שנדמה לו שכולם צריכים להשתחוות לו, ובאמת שניהם אינם טובים, כי זה שתמיד מסתכל על הצלחת אחרים ועל כישלון עצמו, הוא נשבר מאוד ונופל לייאוש עד שמחשיב את עצמו ללא כלום, וכאילו אף פעם לא יצליח, כי מדמה לעצמו שהוא לא שווה לשום דבר, ואז הולך שבור ועצוב ומדוכא ברוח שפלה וברוח נמוכה, וזה מביא אותו לייאוש גמור, עד שהוא מתייאש לגמרי מחייו, ואינו עושה אפילו מה שיש ביכולתו לעשות, כי תמיד חושב שהוא הלא יוצלח הכי גדול, וכאילו כולם מצליחים יותר ממנו, ולהיפוך – כשמסתכל על כישלונות אחרים הוא מחזיק את עצמו להכי מוצלח ולהכי עשיר, אז רוצה שכולם ישתחוו לו ויתנו לו כבוד, ויעשו עסק אתו, וכשאינו מקבל את הכבוד הראוי לו, ולא עושים עמו עסק כפי שמדמה בדעתו, אזי גם-כן נשבר לגמרי, ומתעצבן ונעשה בכעס ובקפידות, וכל זה נעשה רק כשמסתכלים על אחרים; ועל-כן עליכם להרגיל את עצמכם להיות כמו האילן הזה שיונק את חיותו משורשו המושרש באדמה, ואינו נוגע כלל בשורשים אחרים, רק כל אילן ואילן יוצא מעצמו כפי שהטביע בו הקדוש-ברוך-הוא שיצמח, ואז אם תרגילו עצמכם לחיות בצורה כזו, תצליחו ותהיו נעשים כמו האילנות הנותנים פרות יפים הראויים למאכל, והכל נהנים מהם, כי תכף-ומיד כשאדם מרגיל את עצמו לחיות את חייו בצורה כזו, שאינו צריך לשום ברייה רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ויונק את כל חיותו ממנו יתברך, הוא מכניס את עצמו בתוך תוקף האמונה הקדושה, לידע ולהודיע ולהיוודע אשר הוא יתברך מחייה ומהווה ומקיים את כל הבריאה כולה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלוקותו יתברך, ואזי הוא הכי מאושר בחייו, מאחר שאינו מקנא בשום ברייה, ואינו מסתכל לא על כישלונות אחרים ולא על הצלחת אחרים, הוא חי את חייו כמו שנותן לו הקדוש-ברוך-הוא, כי באמת הוא יתברך נותן לכל אחד ואחד את חייו ואת פרנסתו ואת הצלחתו, אך האדם יש לו בחירה, ובבחירתו הרעה, מאבד את הטובה, ובבחירתו הטובה, משליך את הרעה, וזה עיקר הצלחת האדם – אם הוא בוחר בטוב, היינו שיידע שכך היא המציאות, שכל אחד ואחד נברא בזה העולם לתכלית מיוחדת, ועליו להוציא מהכוח אל הפועל את עניינו, ואין לו להתבלבל מאחרים כלל, אז על-ידי-זה יגדל ויצמח ויתן פרות טובים הראויים למאכל, וכולם ייהנו ממנו, לא-כן אם יתבלבל תמיד מאחרים ויקנא באחרים, אז יהיה כמו האילן הזה שִׁיִּכְמָשׁוּ עליו, ומתקבים פרותיו, ומתייבשים ענפיו, ונתקלקלים שורשיו; לכן ראו, בני ובנותיי היקרים, להרגיל את

עצמכם ללכת בדרך זו לא להתבלבל משום ברייה שבעולם, רק לדבק עצמכם בו יתברך, וכן תחנכו את ילדיכם, אשר לעולם לא יסתכלו על כישלונות הזולת ועל הצלחת הזולת, רק לידע שכל אחד ואחד הוא כמו האילן הזה, ואז דייקא תצליחו אתם ובניכם ובנותיכם, ותהיו בריאים ומוצלחים בחייכם, כי רק בזה תלויה כל הצלחת האדם.

## ב.

בני ובנותיי היקרים! עליכם לדעת, כי הקדוש-ברוך-הוא ברא בעולמו כל מיני אילנות ועשבים ודשאים להנות בהם בני-אדם, כי כל תכלית הבריאה הייתה רק שהאדם יזכה להתענג בנועם זיו שכינתו יתברך, ויזכה להכירו יתברך מכל פרט ופרט מפרטי הבריאה, ועל-כן בכל אילן ואילן ובכל עשב ודשא יש בו כוונה עמוקה למה נברא, כי הכל נברא בחשבון צדק ובהשגחה נוראה ונפלאה עד מאוד, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה י', סימן ז'): אין לך כל עשב ועשב מלמטה שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו, ואומר לו גדל; עד כדי כך גדולה השגחתו יתברך בפרטי פרטיות, עד שעל כל עשב ועשב יש מלאך שממונה עליו, ואין שני עשבים דומים זה לזה, ואין שני עלים דומים זה לזה, אשר דבר זה לא יכולהו הרעיון כלל, גדולתו של יוצר בראשית, איך שהטביע בטבע הצומח, שכל אילן ואילן וכל ענף וענף וכל עלה ועלה אינו דומה זה לזה, וכן הוא בעשבים ובדשאים, שלכל אחד ואחד מהם יש דמות ומראה אחר לגמרי, והכל הוא בכוונה עליונה ממנו יתברך, ולכן התקינו חכמינו הקדושים לברך ברכה על האילנות (ברכות מ'): "ברוך שלא חיסר בעולמו וברא בו בריות טובות ואילנות טובים", והכל נברא בשביל האדם שיהנה מהם ויזכה להכיר את גדולתו יתברך על-ידי כל האילנות, ולכן בפרות האילן יש כל מיני פרות מינים ממינים שונים, אשר לכל אחד יש טעם ועונג אחר, מה שאין בזולתו, זה מר וזה מתוק, זה עסיסי וכדומה, ועל-כן הזהירונו חכמינו הקדושים לטעום מכל מיני פרות, עד שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, סוף קידושין): עתיד אדם לתן דין וחשבון על כל מה שראתה עינו, ולא אכל ממנו; כי הכל נברא בשביל האדם, ובכל פרי ופרי יש בו חיות אלוקות, והאדם צריך לטעום את הפרי כדי להמשיך את האור שבפרי שיאיר לאור נשמתו, כי בזה שאדם אוכל איזה פרי, ומברך עליו ברכה, על-ידי-זה נפתח לו אור נורא ונפלא מאוד מהברכה העליונה, ונתווסף אור לנשמתו, ועל-כן הזהירונו חכמינו הקדושים לטעום מכל מיני פרות, ולהיזהר לעשות על כל פרי ופרי הברכה השייכת אליו, כגון: בורא פרי העץ", "בורא פרי האדמה" וכו', והכל כדי להכיר את הקדוש-ברוך-הוא מכל פרי ופרי, וכן כי בכל פרי ופרי יש נשמות המגולגלות בו, וכשאדם אוכל את הפרי בכוונה אמיתית, לידע שבפרי זה טמון אורו יתברך, על-ידי-זה יש עלייה לכל הנשמות שנתגלגלו בתוך הפרות; ועל-כן ראו, בני ובנותיי היקרים, ללמד את עצמכם מהפרות האלו שאתם טועמים ואוכלים, ותדעו כי הפרות האלו הם כלים לאורו יתברך, ובשעה שאתם אוכלים את הפרות, נשמתכם תתווסף באורות נוראים ונשגבים עד מאוד, ולכן בשעה שאוכלים פרות צריכים לאכול בדרך ארץ גדולה, ולברך עליהם בתחילה ובסוף, ועל-ידי-זה יזכו לחזור בתשובה, כי כשאדם אוכל איזה פרי בכוונה זו,

לידע שבתוך הפרי טמונים אורות נשגבים, על-ידי-זה דייקא – על-ידי אכילת הפרות, זוכה שנזדככת נשמתו; אשרי מי שאוכל את הפרות בכוונה זו!

## ג.

בני ובנותיי היקרים! עליכם לדעת, כי האדם דומה מאוד לאילן הזה, וכמו שהאילן שורשיו מכוסים תחת האדמה, וכל מה שהשורשים נשרשים יותר באדמה, האילן גדל וצומח יותר יפה, ומוציא פרות ערבים ומתוקים, כמו-כן האדם, כל מה שמכסה ומסתיר את עצמו מזה העולם, ומחזיק את עצמו ללא כלום כאדמה שהכל דורכים עליה, כמו-כן הוא גדל ברוחניות ובגשמיות, ויוציא פרות מתוקים, וכולם יאהבו אותו, כי כשהאדם זוכה להסתיר את עצמו ואת מעשיו הטובים, ותמיד מחזיק עצמו ללא כלום, והוא ענו אמיתי, שמבטל את עצמו לגמרי, על-ידי-זה דייקא הוא גדל וצומח ומוציא פרות ערבים ומתוקים שהכל נהנים מהם, לא-כן אם האילן על הארץ והשורשים אינם נשרשים בתוך האדמה, אזי תכף-ומיד כשבאה איזו רוח או מים, הם לוקחים ושוטפים אותו, ומפריחים אותו למרחוק, עד שאין לאילן שום קיום, כמו-כן האדם – כשמגלה ומפרסם את מעשיו הטובים, ומחזיק את עצמו ליש, והוא מלא גאות, אז לבסוף נעקר לגמרי, ולא נשאר ממנו שום דבר, ובאה הרוח ומעיפה אותו ממקומו, ועובר עליו מה שעובר, ועל-כן עליכם לדעת ולהתבונן ולקחת מוסר מהאילן הזה, ולידע שכל זמן שתהיו מושרשים בתוך האדמה, והשורשים שלכם יהיו מכוסים עם האדמה, היינו שתיקנו לעצמכם את מידת הענווה והשפלות והביטול, לבטל את עצמכם לגמרי, על-ידי-זה תִּשְׁרְשׂוּ בשורשים חזקים, ותגדלו ותצמחו ותוציאו פרות מתוקים, היינו שכולם יאהבו אתכם, כי בני-אדם אוהבים מאוד אדם הזוכה לענווה ולשפלות, לא-כן אם תחזיקו את עצמכם לישות ותהיה לכם גאות, ותרצו רק להתגדל על זולתכם, על-ידי-זה כולם ישנאו אתכם, כי בני-אדם שונאים בעל גאווה, ולא יכולים לסבול אותו, וכולם מרחקים אותו; ולכן ראו, אהוביי, בני ובנותיי היקרים, ללמד את עצמכם מוסר השכל מהאילנות, ותשרישו שורשיכם בתוך האדמה, ותכסו את עצמכם לגמרי, ואל תפרסמו את מעשיכם לבני-אדם, ואפילו כשזיכה אתכם הקדוש-ברוך-הוא בפרנסה טובה, או עשירות או במעשים טובים, או בכל דבר טוב, ראו לכסות את זה מבני-אדם, כדי שלא ישלוט עליכם עין הרע, כי אין עין רעה שולטת אלא בדבר הנראה לעיניים, לא-כן כשהדבר מכוסה אז יש בו הצלחה, כי אין הברכה מצויה, אלא בדבר הסמוי מהעין (תענית ח:), ועל-כן דייקא כשתכסו ותסתירו את כל מעשיכם, וכל מה שיש לכם, בזה תצליחו ותשרישו שורשים טובים, כמו האילן הזה, שכל מה ששורשיו תחת האדמה, הוא גדל וצומח, לא-כן אם תגלו ותפרסמו לכולם את הצלחתכם, אזי תיכנס בכם עין רעה, חס ושלום, ויכלה את הכל, כי יש בכוח העין הרעה לעקור אתכם ממקומכם, ולהפסיד את כל מה שקניתם, ועל-כן ראו מאוד להסתיר את כל מעשיכם, הן מהקרובים והן מהרחוקים, ועל-ידי-זה באמת תשרישו שורשים טובים, ותגדלו ותצמחו ותוציאו פרות ערבים ומתוקים, שכולם ייהנו מכם.

בני ובנותיי היקרים! עליכם לדעת, כי עיקר התכלית בזה העולם – להכניע את חומריות הגוף וחומריות וגסות העולם הזה תחת אור הנשמה, אור האלוקי, היינו שהגוף יתבטל לגבי הנשמה, וכל העולם כולו יתבטל לגבי אורו האין סוף ברוך הוא, שכל זה היה תכלית בריאת האדם, כי כתיב (דברים כ, יט): "כי האדם עץ השדה" וגו', היינו האדם נדמה לעץ השדה, ובעת בריאת העולם אמר הקדוש-ברוך-הוא: "תדשא הארץ עשב מזריע זרע עץ פרי", ודרשו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה ה', סימן ט'): עץ פרי – מה הפרי נאכל אף העץ נאכל, והיא לא עשתה כן, אלא "ותוצא הארץ דשא" – הפרי נאכל והעץ אינו נאכל, ובשביל זה נתקללה, וכמו שפרש רש"י: "עץ פרי" – שיהיה טעם העץ כטעם הפרי, והיא לא עשתה כן, אלא "ותוצא הארץ עץ עושה פרי", ולא עץ פרי, לפיכך כשנתקלל אדם על עווננו נפקדה גם היא, עיין שם; היינו כי תחילת הבריאה הייתה שהן העץ והן הפרי יהיה טעמם שווה, ויכולו לאכול את העץ כמו שאוכלים את הפרות, כי כוונתו יתברך הייתה בבריאת כל העולמות, ובפרט בריאת העולם הזה והאדם הגשמי, אף שהוא בזה העולם הגס והחומרי והעב והיש, עם כל זה ידע שהכל כסא לאלוקותו יתברך, כמו העץ והפרות, אשר העץ הוא בחינת הגשמיות והפרי הוא בחינת הרוחניות, שניתן לאכול, והייתה כוונתו יתברך, שהעץ והפרי יהיו שווים, היינו שיוכלו לאכול את שניהם, וחטא אדם הראשון גרם למה שגרם, שזה כלל כל החטאים והעוונות והפשעים של בני-אדם, שעל-ידי שחוטאים ועוברים, חס ושלום, על התורה הקדושה, על-ידי-זה נתכסה ונסתר ונעלם אלוקותו יתברך מן הבריאה, כי בתחילה הייתה השכינה מצויה אצל כל אחד ואחד, כיוון שחטאו, נסתלקה השכינה מהם (סוטה ג); על-כן אהוביי, בני ובנותיי היקרים, אם אתם יודעים שנפלתם ונכשלתם וחטאתם ועברתם על רצונו יתברך, אשר על-ידי-זה נעלם ונסתר מכם לגמרי אורו יתברך, ואתם מרגישים את עצמכם נפולים וירודים ונכשלים ומלאים צרות וייסורים, ואתם סובלים חלאים, ועוברים עליכם דינים קשים והרפתקאות וייסורים מרורים, עליכם לשוב בתשובה אמיתית, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו כלל, והכל לכל כסא לאלוקותו יתברך, כמו שהאילן הזה הוא רק כסא לפרות, כי הפרות צומחים על האילן, כמו-כן עיקר האדם הוא הנשמה, והגוף הוא הכלי והנרתיק שבו מונחת הנשמה, וכמו-כן כל העולם הזה: דומם, צומח, חי, מדבר, הם כסא לאלוקותו יתברך, שהוא יתברך נעלם ונסתר בתוך כל פרט ופרט מפרטי הבריאה, וכשאדם זוכה לעשות את רצונו יתברך, וזוכה לקיים את מצוותיו יתברך, ולומד את תורתו יתברך, שהיא דעתו וחכמתו יתברך, על-ידי-זה מתבטלים כל הרעה והחושך וההסתרות ממנו, וזוכה להכיר את הקדוש-ברוך-הוא מפרטי הבריאה, לא-כן כשאדם חוטא, על-ידי-זה נעלם ונסתר ממנו הכל, וצרים ומרים לו כל החיים, כי כמו שהאילן הזה כשמתמלא תולעים, על-ידי-זה לבסוף הוא מתייבש, ואינו מוציא פרות, כמו-כן כשאדם חוטא ועובר על רצונו יתברך, על-ידי-זה הוא נרקב ואינו עושה פרי; ועל-כן, בני ובנותיי היקרים, אם אתם יודעים שכבר עשיתם עד עכשיו נגד רצונו יתברך, ולא קיימתם את רצונו יתברך, וכל שכן שנכשלתם בעברות, חס ושלום, ראו לחזור בתשובה אמיתית, כי הוא יתברך מחכה ומקווה ומצפה שישוב אליו האדם, ותכף-ומיד כשאדם שב

בתשובה אמיתית אליו יתברך, על-ידי-זה נפתחים לו אורות צחצחות, אורות נוראים, אורות נשגבים בהארת אין סוף ברוך הוא, על-כן ראו לחזור בתשובה ותקבלו על עצמכם מעכשיו לקיים את מצוותיו יתברך, ועל-ידי-זה תהיו כדוגמת האילן המוציא פרות טובים הראויים למאכל, ותזכו לבטל את גשמיות גופכם, ותדעו אשר הכל לכל אלוקות גמור הוא; ובאמת עליכם לדעת, כי אם היו בני-אדם יודעים ומתבוננים היטב בדבר זה, היו נפטרים מכל הצרות והייסורים המרים שעוברים עליהם, כי באמת הכל טוב, וכל מי שזוכה לדבק את עצמו יותר באין סוף ברוך הוא, על-ידי-זה הוא מרגיש ערבות, נעימות, ידידות, זיו חיות אלוקותו יתברך, ומתענג בערבות האור האין סוף ברוך הוא, כי זו התכלית בזה העולם, ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (זוהר חדש, בראשית): כשהוציאה הארץ אילניה ופרותיה, הוציאה בתחילה בגן עדן, ואחר-כך בכל העולם, כי קודם שברא הקדוש-ברוך-הוא בזה העולם אילנות ועשבים ודשאים, בראם בגן עדן, ואחר-כך בזה העולם, לגלות לכל אדם שבכל דבר גשמי ובכל פרי גשמי, ובכל אילן ועשב ודשא גשמי מלובשים בו אורות צחצחות, ואם האדם יבטל את עצמו לגמרי בו יתברך, אז באמת יראה, איך שהכל לכל כסא לאלוקותו יתברך, ועל-ידי-זה כשיאכל את פרות האילן ירגיש כל מיני ערבות וטעמים, ויזכה באמת לבטל את כל הישות ממנו, וירגיש את הטוב שבכל הבריאה, לא-כן כשאדם חוטא, חס ושלום, נגדו יתברך, ועובר על רצונו, על-ידי-זה נעלמים ומתכסים ממנו כל האורות, ואז מרגיש כל מיני חשכות וגיהנום עוד בזה העולם; לכן ראו, בני ובנותיי היקרים, לחזור בתשובה שלמה, ותקבלו על עצמכם מעכשיו לברוח רק אליו יתברך, ועל-ידי-זה תהיו כמו האילן המוציא פרות, וכוונתו יתברך הייתה שהעץ והפרי יהיו נאכלים, כמו-כן יתקיים אצלכם שהגוף והנשמה יאירו יחד, כי במקום שבעלי תשובה עומדים שם צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד (ברכות לד:), שזה כל מעלת האדם הזוכה לחזור בתשובה, שאז כל הרע והחושך נתהפכים אצלו לטובה ולאור גדול, ונעשה כסא להמשכת השכינה הקדושה, וכל זה הוא הלימוד של האילנות, ועל-כן צריכים ללמוד הרבה מהאילנות, ויהיה נעשה כדוגמת כוונתו יתברך, שהייתה – שטעם העץ יהיה כטעם הפרי, היינו שגם הגוף יהיה מזוכך בתכלית; אשרי מי שזוכה לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך, ואז באמת יגדל ויצמח ויזכה להרגיש את אמיתת מציאותו יתברך מכל דבר ודבר, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

## ה.

בני ובנותיי היקרים! ראו ללמד עצמכם מוסר מהאילנות האלו, אף שעובר עליהם קיץ וחורף, רוחות וגשמים, קור וכפור, חום ושרב, על כל זאת הם מחזיקים מעמד, ואדרבה גדלים וצומחים ועושים פרות ערבים ומתוקים, כמו-כן אף שעוברים עליכם כל מיני צרות וייסורים מרירות ושפיכות דמים, ואתם סובלים ברוחניות ובגשמיות, ועוברים עליכם כל מיני צער ומכאובים, ובכל פעם נדמה לכם כאילו אבד מנוס ותקווה מכם, וכאילו כבר אף פעם לא יהיה מכם שום דבר, תלמדו עצמכם מהאילן הזה, שבימי החורף אין עליו שום עלים, והוא קפוא ויבש, ונדמה כאילו כבר אף פעם לא יוציא פרות, אלא יתייבש ויפול, עם כל זאת האילן הזה מחזיק מעמד כל החורף בשעה שעוברים עליו גשמים

ורוחות, קור וכפור, אף-על-פי-כן הוא עומד איתן, ואינו מתבטל, ואחר-כך בימות הקיץ, מוציא עלים יפים ופרות נחמדים למראה וטעימים למאכל, כמו-כן צריך כל אדם לידע, אף שיש לו מצבים מאוד קשים בחייו, ומרים לו החיים מאוד, וחושך לו כל ימי חייו, עד שנדמה לו כאילו אבד מנוס ותקווה ממנו, עם כל זאת, אם יחזק את עצמו, ולא יתבטל בעיני עצמו כלל, אלא יהיה חזק ואמיץ בכל מה שעובר עליו, ויהיה חזק בדעתו, אז סוף כל סוף יבוא היום שיתהפך הכל לטובה, ויזכה שישתנה מצבו לטובה, ויגדל ויצליח; ולכן ראו, בני ובנותי היקרים, לחזק את עצמכם בכל מה שעובר עליכם, ואל תהיו שבורים בעיניכם כלל, ואף שאני יודע שעובר עליכם כל מיני מרירות דמרירות כאלו, אשר קשה מאוד לסבול, עם כל זאת אם רק תחזקו את עצמכם, ותחכו בסבלנות גדולה, אז יבוא היום שגם אתם תצליחו ותגדלו ותעשו פרות טובים; אשרי מי שמכניס את הלימוד והתחזקות הזו בחייו, כי בשעה שעובר על האדם צרות וייסורים מבית ומבחוץ, נדמה לו כאילו אבד מנוס ותקווה, ונופל בייאוש עמוק, ועל-ידי-זה הוא באמת נתבלה לגמרי, לא-כן אם האדם מחזיק מעמד, ואף שחושך לו, ואינו רואה שום אור אפילו בקצה המנהרה, עם כל זאת הוא מחזק את עצמו, ואומר, שסוף כל סוף יהיה לי גם-כן טוב, אזי באמת זוכה שסוף כל סוף טובים לו החיים, ומתהפך לו הרע לטוב, כדוגמת האילן הזה, שאף שעובר עליו בחורף רוחות קשות וקור וכפור וגשמים וכו', ומחזיק מעמד, אז בא לו הזמן שגדל ופורח ומצמיח עלים ופרות יקרים; אשרי מי שמחזק את עצמו בכל מה שעובר עליו, ובא תמיד אליו יתברך, ומפרש את כל שיחתו לפניו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואף שעוברים עליו משברים וגלים, ונדמה לו כאילו אבד מנוס ותקווה ממנו, וכאילו סוף העולם, עם כל זאת הוא מחזק ומאמץ את עצמו, אז בודאי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ויתענג בטובו יתברך, ויהיה לו אך טוב כל הימים; אשרי מי שמחזיק מעמד ומחזק את עצמו בכל מה שעובר עליו, ואז בודאי יזכה לעבור על הכל.

./

בני ובנותי היקרים! הרגילו את עצמכם להיות כמו האילנות האלו, אף שיוקרים ובוועטים בהם, וזורקים ומשליכים עליהם זבל, ושופכים עליהם מים, אף-על-פי-כן הם גדלים וצומחים ומוציאים פרות ערבים ומתוקים, אשר כל אחד הטועם מהם מרגיש בהם כל מיני טעמים ערבים ומתוקים, כמו-כן ראו אתם, אף שמחרפים ומבזים ומגדפים אתכם, ועושים לכם צרות ומשפילים אתכם, אל תתפעלו משום ברייה שבעולם, אלא אתם תמשיכו להיות אנשים טובים, ותעשו טוב וחסד עם כל אחד ואחת, זה יראה שאתם אילנות טובים אֵילָנָא דְחַיִּי, אילנות הגדלים וצומחים מגן עדן העליון, כי כשאדם זוכה לבטל את עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא, והוא בטל ומבוטל בעיני עצמו, ואף שמחרפים ומגדפים ומשפילים אותו, ומדברים עליו כל מיני רעות, עם כל זאת הוא ממשיך לעשות צדקה וחסד לאנשים, זה מגלה שנשמתו היא נשמה טהורה, ומאיר בו אור האין סוף, ועל-כן הוא יגדל תמיד וילך מעלה מעלה, לא-כן כשאדם נופך ונשבר מזה שמחרפים ומגדפים אותו, זה סימן שאין כוח בנשמתו לקבל האורות, וסימן ששורשו אינו בקדושה, ועל-כן כל הצדיקים האמיתיים עברו על השביל הזה,

שחרפו וגדפו וביישו והשפילו אותם, ועם כל זאת החזיקו מעמד, ובזה נשרשו בשורש העליון, ועל-ידי-זה גדלו וצמחו והאירו אורות נוראים ונשגבים בעולם, שזה כלל חידושי התורה של כל הצדיקים האמיתיים, שהיו בזה העולם, והחזיקו מעמד, על אף שהשפילו והשליכו וחלקו עליהם, לא-כן אלו שלא יכלו להחזיק מעמד, ותכף-ומיד כשהתחיל לעבור עליהם מה שעבר, והשפילו אותם וחרפו וגדפו אותם, לבסוף נפלו ונתבטלו לגמרי; ועל-כן, אהוביי, בני ובנותיי היקרים, ראו ללמד עצמכם מהאילנות האלו, אף שעובר עליהם מה שעובר, עם כל זאת הם נותנים פרות טובים ומתוקים, כמו-כן גם אתם תראו להוציא פרות טובים, ותמשיכו לעשות רק חסד וצדקה עם בני-אדם, אשר אז תגדלו מעלה מעלה; אשרי מי שזוכה באמת להכניס את עצמו בלימודים אלו, ויודע שהאדם הוא עץ השדה, היינו כי האדם נדמה כמו העץ הזה, שאז בודאי יגדל ויצמח ויעשה פרות טובים, ולא יתבטל משום ברייה שבעולם; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

*תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!*



## מובא בספר הקדוש "בני יששכר" (מאמר חודש שבט, מאמר ב', סימן ב')

### וזו לשונו הקדושה:

ראש השנה 'לאילן', לא אמר 'לאילנות', יש לרמז מה שקבלנו מרבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר יפה ומהודר שיזמין השם יתברך בעת המצטרך למצוה, כי הנה זה היום אשר עולה השרף באילנות, והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל. הנה מה טוב ומה נעים, שיתפלל האדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה, שיזמין לו השם יתברך לעת המצטרך את הפרי עץ הדר, והנה תפילתו תעשה פרות, וזהו שרימז התנא באומרו לשון יחיד – לאילן, להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצוה, עיין שם.



לזאת אמרנו להעתיק תפילה נפלאה מהספר הקדוש "ליקוטי-תפילות" מאדוננו, מורנו ורבנו איש האלוקי מוהרנ"ת ז"ל, ונכון לאומרה בט"ו בשבט:



ריבונו של עולם, זכנו לאתרוג נאה בחג הסוכות הקדוש, שיהיה לנו אתרוג נאה וכשר באמת ומהודר בכל מיני הידור, ולולב והדס וערבה כשרים ונאים ומהודרים, ונזכה לקיים מצות נטילת ארבעה מינים בזמנה בתכלית השלמות, בקדושה ובטהרה גדולה באהבה וביראה בשמחה ובחדווה רבה ועצומה, ונזכה לומר הלל שלם בכוונה גדולה באמת עם כל הארבעה מינים וההושענות, ולנענע כל הנענועים הקדושים, ולהקיף ההקפות הנוראות, והכל באהבה וביראה ובשמחה רבה ועצומה, בכוונת הלב באמת ובדבקות נפלאה ובהתלהבות גדולה לשמך הגדול והקדוש והנורא באמת ובתמים, כרצונך וכרצון צדיקיך האמיתיים, ונזכה על-ידי הנענועים להמשיך הארה מהמוחין שבראש לתוך השישה קצוות, ומשם יהיו נמשכין המוחין לבחינת מלכות, ותתגלה מלכותך לעין כל, ונזכה להודיע לבני-האדם גבורותיך וכבוד הדר מלכותך, וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, וכל אשר נשמת רוח חיים באפו, יתנו כבוד והדר למלכותך, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך הוי"ה צורי וגואלי, אמן!



מובא בשולחן ערוך (אורח חיים, סימן קלא, סעיף ו'): נהגו שלא ליפול על פניהם וכו' בט"ו בשבט, ועיין שם במגן אברהם בט"ו בשבט ראש השנה לאילנות, ונוהגים האשכנזים להרבות במיני פרות של אילנות עיין שם; ונוהגים להתאסף בבית כל המשפחה לאכול בצוותא את כל מיני פרות המצויים, וכן משתדלים להשיג בכסף מלא את כל מיני פרות שאינם מצויים כל-כך, ומרבים לספר לבני הבית ולילדים ולכל המשפחה מנפלאותיו יתברך, איך שברא כל פרי ופרי להנות בו בני-אדם, ומדברים דברי תורה וסיפורי מעשיות השייכים לט"ו בשבט, והוא עניין גדול מאוד לחינוך הילדים, וכן נוהגים חסידים ואנשי מעשה להתאסף אצל צדיק הדור, ועורכים שולחן עם כל מיני פרות המצויים ושאינם מצויים, ומרבים בשירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא בצוותא חדא, והצדיקים אומרים תורה על כל הפסוקים השייכים לאילנות וממעלת ט"ו בשבט, שהוא ראש השנה לאילנות; אשרי מי שמסתופף בצילם ונהנה מזיו השכינה שעליהם.